

Mẹ Hiền Con Hiếu

Trò Lê Văn Cui thân mến,

Buổi trước qua có kể cho trò nghe một câu chuyện cổ tích, nay qua kể cho trò nghe một câu chuyện khác. Qua lóng rày sao ngồi đầu chỉ nhớ tới những chuyện xưa tích cũ, chắc tại người già sống với quá khứ, còn người trẻ thì say sưa với những viễn tượng tương lai.

Câu chuyện tuần này mang tên là "Bát Canh Hẹ". Chuyện kể rằng:

"Ngày xưa, có một người thanh niên bị gán ghép vào tội sát nhân. Anh ta bị tuyên án tử hình. Anh ôm mối hàm oan nằm trong tử ngục mà chờ ngày lãnh án.

Ngày kia, có một người đàn bà quê mùa, nghèo khổ, ăn mặc rách rưới, xin gặp ông quan cai ngục, nhờ ông quan này mang vô cho ông tử tội một bát canh hẹ.

Anh tử tội, cầm bát canh hẹ, không ăn lại khóc nức nở. Viên cai ngục hỏi nguyên do.

Anh tử tội đáp:

- Bát canh hẹ này là của mẹ tôi nấu. Mẹ tôi rất kỹ lưỡng, bao giờ cũng cắt những cộng hẹ thành những khúc bằng nhau. Tôi thấy bát canh, nhận ra được liền. Tôi khóc đây là vì mẹ tôi già yếu mà còn phải lặn lội đường xa, đem bát canh hẹ gởi vô cho tôi. Trong khi phạm làm con, tôi chưa đáp đền ơn dưỡng dục sinh thành...

Người cai ngục nghe xong ngẫm nghĩ rằng:

Một người mẹ hiền từ như vậy, một người con hiếu thuận như vậy, làm sao người con có thể can tội sát nhân cho được.

Ông làm sớ gởi lên quan trên xin xét lại bản án. Nhờ đó mà người tử tù được minh oan, trở về sum họp với mẹ hiền".

Câu chuyện ngắn ngủi nhưng thật là cảm động, phải không trò?

Hình ảnh người con ngồi trong tử ngục, thấy bát canh hẹ, nghĩ tới mẹ già, chân đã mỏi, gối đã dòn mà còn gian nan cực khổ vì mình, tấm lòng hiếu tử nát ngườu như tương, biến thành những dòng lệ thấm.

Ôi tấm lòng mẹ con của Việt tộc ngày xưa sao mà đậm đà tha thiết.

Trong lịch sử đã có biết bao danh nhân hào kiệt, anh hùng, tên tuổi sống mãi trong lòng dân tộc, nhờ đó có một bà mẹ hiền.

Bà mẹ ông Phạm Ngũ Lão, bà mẹ ông Nguyễn Cao, nuôi dạy con cái mình nên hình, trưởng cái chí cho con, lấy cái chết để un đúc con thành người nghĩa sĩ, thành bậc anh hùng. Tấm gương từ mẫu của các bà mẹ này đáng để cho đời sau noi theo.

Tuy nhiên, tục ngữ Việt Nam có câu "Con hư tại mẹ". Đây là những bà mẹ cung con mà hóa ra hại con. Bởi cung con nên nâng niu, chịu chuộng nó, nuông chiều cả những tính hư tật xấu của nó, mà không dạy dỗ chúng, khiến cho chúng mỗi ngày một thêm hư, xấu càng thêm xấu.

Nhiều người đồn bà, mới nhìn cái nét cung con cái, tưởng là hiền mẫu ai có dè đâu vì cung con mà làm cho con thành ỷ lại, vì chiều con mà làm cho con mất hết ý chí tiến thủ ngoài đời, thương con cũng đó mà rồi hại con cũng đó.

Nếu ai cũng như bà Nguyễn Thị Tồn, vợ ông Thủ Khoa Bùi Hữu Nghĩa, ở Bình Thủy, Cần Thơ, dưới triều vua Tự Đức, ”chôn tĩn đường, một tiếng thét vang, rạch ròi lẽ chánh, lời nghiêm lũ băng đảng tai nghe như đã khiếp vía”, thì làm gì có câu ”con hư tại mẹ”.

Đọc trong chuyện Tam Quốc, trò có nhớ bà mẹ ông Từ Thử rầy con không?

Từ Thử bỏ Lưu Bị, về với Tào Tháo để cứu mẹ, bà nói rằng:

Thằng con đê nhục kia tưởng mấy năm trôi giạt giang hồ, khôn ngoan tiến bộ hơn người. Không ngờ mấy bỏ chỗ sáng, tìm chỗ tối. Tao thật xấu hổ khi có một đứa con như mày.

Lời nói của bà mẹ Từ Thử thiệt là đắng cay. Tuy nhiên, nhờ đó mà Từ Thử biết được lỗi lầm.

Có nhiều bà mẹ thương con mà thành hại con. Lại cũng có nhiều bà mẹ không biết thương con là cái gì.

Có những đờn bà, ngồi lê đôi mắt, te rẹt khắp làng trên xóm dưới. Con no không biết, con đói không hay. Có những người đờn bà say mê cây bài lá bạc, tối ngày hết lét ở chiếu trên, lại ngồi ở chiếu dưới, hết đậu chén đến lác bầu cua, bỏ con bỏ cái lê la, cù bơ cù bất, thiếu điều giống xách bị ăn mày. Có những người đờn bà ăn hàng có quai xách, lê lét hết đầu đường tới cuối chợ, hết chả tới nem, hết chè tới cháo, mặc kệ con cái lêu lổng nhạt lá ngã ba.

Tệ hại hơn nữa, có những người đờn bà trôn chúa lộn chồng, xách dít theo trai, không kể gì tới tương lai của con cái, sĩ diện của con cái, để cho con cái ra đường hồng dâm ngược mắt ngó lên.

Trò Cui ơi,

Người Việt Nam mình vốn coi trọng tình mẹ con thiêng liêng. Nuôi được một đứa con cho lớn, người mẹ phải lo lắng hao mòn tới tọc đầu. Con ho, con sốt mẹ ngồi đứng không yên. Con ốm, con đói mẹ không chợp mắt.

Bà mẹ già trong chuyện Bát Canh Hẹ mà qua đã kể ở trên, do tình mẫu tử, mà cứu được con. Tình mẫu tử bao la không bờ không bến đã cướp được con mình ra khỏi tay tử thần.

Trong xã hội xô bồ phức tạp này, nơi xứ người, tình mẫu tử như người xưa thật là khó hiếm. Nhiều bà mẹ cũng lo cho con, cũng mờ mắt, cũng khò lưng để lo cho con miếng ăn, miếng uống, tấm thân manh áo. Họ không có thì giờ mà chăm sóc phần tinh thần cho con, khiến cho có nhiều đứa trẻ hư hỏng, lỗi lầm.

Nỗi lòng của những người mẹ này ai có thấu hiểu cho chăng?

Trò Cui ơi,

Thời xưa khác, thời nay khác. Tuy nhiên, cái gì tốt đẹp của người xưa, mình cố mà giữ cho gia đình êm ấm, cho gia đình thuận hòa là điều rất tốt phải không trò?

Từ mẫu sao mà sanh ra bất hiếu tử cho được?

(Hương Giáo)